

Početna stranica>Sudski postupci>Građanski predmeti>Sud koje države je nadležan?

Izvorna jezična inačica ove stranice [hu](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Swipe to change

mađarski

Sud koje države je nadležan?

Mađarska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Prema Zakonu o organizaciji i upravljanju sudovima u Mađarskoj postoji samo jedna vrsta specijaliziranog suda: upravni i radni sud koji odlučuje o radnim i upravnim predmetima. Za predmete koji nisu radne i upravne prirode nadležni su redovni sudovi. Čak i ako specijalizirani sud postupi u određenom predmetu, o žalbama ne odlučuje taj sud, već redovni, odnosno regionalni sud (*törvényszék*) koji ima mjesnu nadležnost u sjedištu upravnog i radnog suda. Predmeti u nadležnosti upravnih i radnih sudova uključuju postupke pokrenute radi preispitivanja upravnih rješenja te postupke u stvarima u vezi s radnim odnosom i sličnim pravnim odnosima. Upravna rješenja koja su predmet takvih postupaka mogu biti sljedeća: rješenja koja su u službenim predmetima donijeli tijelo ili voditelj tijela navedeni u Zakonu o općim pravilima upravnog postupka; nalozi za ovrhu izdani kao posljedica povrede obveza koje proizlaze iz službenog ugovora; zakonska rješenja lokalnih državnih tijela te rješenja drugih tijela, organizacija ili osoba koje se, na temelju odredbi posebnog zakonodavstva, mogu preispitati u skladu s pravilima za odlučivanje u upravnim predmetima.

Postupci pokrenuti u stvarima u vezi s radnim odnosom i sličnim pravnim odnosima uključuju postupke za ovrhu potraživanja na temelju radnog prava ili koji proizlaze iz radnog odnosa državnog službenika, službe u državnom i javnom sektoru ili odnosa članova zadruga koji uključuju obveze pružanja usluga i obveze iz radnog odnosa. Potraživanja na temelju zakona kojim se uređuje odnos između zaposlenika i poslodavaca, a koja su u izravnoj vezi s radnim odnosom, isto se tako mogu izvršiti u radnim postupcima. Nadležnost upravnih i radnih sudova obuhvaća upravna rješenja donesena u kontekstu inspekcija rada i inspekcija zaštite na radu, rješenja o osnivanju sektorskog odbora za socijalni dijalog, sudjelovanja u takvu odboru i ovlastima koje se izvršavaju u okviru takva odbora, upravna rješenja koja je donijelo nacionalno tijelo za zapošljavanje na temelju Zakona o poticanju zapošljavanja i naknadama za nezaposlenost te sudsko preispitivanje rješenja u stvarima socijalne sigurnosti. U tim stvarima upravni i radni sudovi postupaju u skladu s pravilima odlučivanja u upravnim predmetima.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?**2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?**

Na temelju Zakona o organizaciji i upravljanju sudovima, presude u prvom stupnju donose okružni sudovi (*járásbíróság*) i regionalni sudovi. Za sve tužbe koje zakonodavstvom nisu upućene regionalnim sudovima nadležni su okružni sudovi. Regionalni sudovi nadležni su za sljedeće:

- (a) tužbe koje se odnose na imovinska prava ako je vrijednost imovine veća od 30 milijuna HUF, osim za tužbe podnesene u vezi s pravima na imovinu koja proizlazi iz bračnog odnosa, ako su pokrenute postupkom ili u tijeku postupka u bračnim stvarima;
- (b) tužbe pokrenute za naknadu štete koju su prouzročile osobe u obavljanju službene dužnosti u okviru javne uprave;
- (c) sporove koji se odnose na autorska i povezana prava, uključujući tužbe za ovrhu potraživanja s naslova prava i troškova koji proizlaze iz zajedničkog pravnog upravljanja, kao i tužbe koje se odnose na industrijsko vlasništvo, te predmete koji se tiču prava predviđenih člankom 86. stavcima 3. i 4. Građanskog zakonika;
- (d) pravne radnje koje se odnose na međunarodni prijevoz robe ili ugovore o prijevozu;
- (e) određene pravne radnje koje se odnose na trgovačka društva;
- (f) određene pravne radnje koje se odnose na organizacije koje ne ispunjavaju uvjete za trgovačka društva, a registrirane su pri regionalnim sudovima;
- (g) pravne radnje pokrenute za ovrhu potraživanja u području građanskih prava, a koje su posljedica povrede pojedinačnih prava, uključujući tužbe za naknadu štete za takve povrede prava ako su pokrenute tim pravnim radnjama ili u tijeku tih pravnih radnji;
- (h) pravne radnje koje se odnose na pravni odnos koji proizlazi iz vrijednosnih papira;
- (j) pravne radnje u svrhu ispravaka u tisku.

Osim odlučivanja u prvom stupnju, regionalni sudovi donose presude i u drugom stupnju u vezi sa žalbama protiv presuda okružnih sudova te upravnih i radnih sudova.

U slučajevima utvrđenima zakonodavstvom regionalni prizivni sudovi (*ítéltábla*) odlučuju o zahtjevima za pravni lijek protiv presuda okružnih i regionalnih sudova te odlučuju u drugim predmetima koji su im upućeni u okviru njihove nadležnosti. Vrhovni je sud Mađarske *Kúria*. U predmetima utvrđenima zakonodavstvom *Kúria* odlučuje o zahtjevima za pravni lijek protiv presuda regionalnih sudova i regionalnih prizivnih sudova, o zahtjevima za sudsko preispitivanje, kao i o sukobima između uredbi lokalnih državnih tijela i drugog zakonodavstva, te takve uredbe stavlja izvan snage. Osim toga, *Kúria* utvrđuje svaki propust lokalnih državnih tijela u ispunjavanju njihovih obveza te odlučuje u drugim predmetima u svojoj nadležnosti.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)**2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti**

Općenito, sud na čijem području tuženik živi nadležan je za sve predmete u kojima nije utvrđena isključiva nadležnost drugog suda (opća nadležnost). Ako tuženikovo mjesto boravišta nije u Mađarskoj, sudska nadležnost određuje se prema mjestu boravka tuženika. Ako mjesto boravka tuženika nije poznato ili je u inozemstvu, u obzir se uzima njegovo posljednje mjesto boravišta u Mađarskoj. Ako se ono ne može utvrditi ili ako ga tuženik nema, sudska nadležnost utvrdit će se na temelju mjesta boravišta tužitelja ili, ako ono nije poznato, njegova mjesta boravka. Ako se mjesto rada i mjesto boravka ne nalaze na istom zemljopisnom području, na zahtjev tuženika koji se podnosi najkasnije na prvoj raspravi u predmetu sud će uputiti stvar na provođenje rasprave i donošenje presude sudu koji je nadležan na području gdje se nalazi mjesto rada tuženika.

Ako se podnese tužba protiv pravne osobe, opća nadležnost može se odrediti na temelju mjesta sjedišta te pravne osobe ili sjedišta tijela koje je ovlašteno za njezino zastupanje. U slučaju dvojbe mjestom poslovanja pravne osobe smatra se sjedište te osobe. Ako se sjedište pravne osobe nalazi u Budimpešti, a poslovanje obuhvaća područje Peštanske županije, o predmetu odlučuje sud koji je nadležan za Peštansku županiju. Ako pravna osoba nema sjedište u

Mađarskoj, sudska nadležnost za tužbe koje podnosi mađarska pravna osoba utvrdit će se na temelju sjedišta pravne osobe. Ako je tužitelj mađarska fizička osoba, sudska nadležnost utvrdit će se prema mjestu boravišta tužitelja ili, ako ono ne postoji, prema mjestu boravka tužitelja.

U slučaju tužbi protiv tijela koja nisu registrirana kao pravna osoba, pri utvrđivanju sudske nadležnosti primjenjuju se, prema potrebi, pravila koja se odnose na pravne osobe.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

U svim predmetima u kojima nije utvrđena isključiva nadležnost drugog suda tužitelj može, ako tako odabere i ako ispunji određene preduvjete utvrđene u Pravilima o parničnom postupku, podnijeti tužbu na drugom sudu navedenom u Pravilima o parničnom postupku umjesto na sudu s općom nadležnošću u odnosu na tuženika.

Na primjer, u tužbama koje se odnose na imovinu isto je tako nadležan sud na čijem će području tuženik boraviti predvidljivo dugo razdoblje (npr. kao zaposlenik ili student). U slučaju neprofesionalnih pripadnika mađarske vojske i drugih oružanih snaga, nadležni sud određuje se na temelju njihova stalnog mjesta obavljanja dužnosti. Sudska nadležnost ne može se utvrditi na tim osnovama u slučaju tuženika koji nemaju sposobnost nastupati u parnicama.

Protiv tuženika koji u Mađarskoj nema ni mjesto boravišta ni mjesto boravka, tužba u vezi s imovinom može se podnijeti i na sudu koji je nadležan na području gdje se nalazi imovina koja je predmet tužbe ili gdje se nalazi imovina tuženika koju se može zaplijeniti. Ako se predmetna imovina sastoji od potraživanja, tužba se može podnijeti na području gdje se nalazi mjesto boravišta tuženikova dužnika ili, ako se potraživanje odnosi na predmet, tužba se može podnijeti i u mjestu gdje se takav predmet nalazi.

Tužba za dobivanje uzdržavanja, doplataka i sličnih periodičnih naknada može se podnijeti i na sudu koji je nadležan u mjestu boravišta tužitelja.

Tužba za skrbništvo nad djecom može se podnijeti i na sudu koji je nadležan u mjestu boravišta djeteta.

Tužba u vezi s vlasništvom ili posjedom nekretnine i drugim pravima u odnosu na nekretninu ili pravni odnos u vezi s nekretninom može se podnijeti na sudu koji je nadležan u mjestu gdje se nekretnina nalazi.

Tužbe u vezi s potraživanjima koja proizlaze iz transakcija koje obavljaju poslovne organizacije u okviru svojih djelatnosti mogu se podnijeti i na sudu koji je nadležan u mjestu gdje je transakcija obavljena ili mjestu njezina izvršenja.

Tužba za naknadu štete može se podnijeti na sudu čija se nadležnost temelji na mjestu ili području gdje je šteta nastala.

Tužba u vezi s mjenicom može se podnijeti na sudu koji je nadležan u mjestu plaćanja.

Zajednička tužba može se podnijeti protiv jamca i glavnog dužnika i na sudu koji je nadležan odlučivati o svakoj tužbi protiv dužnika za utvrđivanje nadležnosti na bilo kojoj osnovi. Ako osoba iznese potraživanje u vezi s predmetom ili dijelom predmeta postupka koji je u tijeku između druge dvije stranke, sud koji je nadležan u tom postupku bit će nadležan odlučivati u vezi sa svakim postupkom koji takva osoba eventualno pokrene protiv stranaka postupka u tijeku kako bi ovršila svoje potraživanje.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

Kada je zakonodavstvom tako propisano, konkretni sud ima isključivu nadležnost za predmet. Ta se odredba primjenjuje, na primjer, u slučajevima u nastavku.

U slučaju tužbi podnesenih radi preispitivanja upravnih rješenja koja se odnose na ulazak na državno područje Mađarske i boravak na državnom području Mađarske sudska nadležnost utvrđuje se na temelju sjedišta upravnog tijela koje je odlučivalo u prvom stupnju. Ako se sudska nadležnost ne može utvrditi na toj osnovi, isključivu nadležnost u tom predmetu ima Upravni i radni sud u Budimpešti.

Ako upravno tijelo koje je odlučivalo u prvom stupnju ima nadležnost diljem zemlje, uz određene iznimke, isključivu nadležnost ima Upravni i radni sud u Budimpešti.

U slučaju tužbi podnesenih radi prekida ili ograničenja ovrhe isključivu nadležnost ima sud koji je naložio ovrhu. Ako je ovrhu naložio regionalni sud, upravni i radni sud ili javni bilježnik, isključivu nadležnost ima sud koji je nadležan u mjestu boravišta dužnika.

Postupci pokrenuti radi oslobođenja imovine koja se nalazi pod ovrhom u isključivoj su nadležnosti okružnog suda koji je nadležan na području gdje je imovina zaplijenjena.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Osim ako je zakonom propisano drukčije, stranke u imovinskim predmetima mogu odrediti nadležnost određenog suda za rješavanje njihova trenutačnog spora ili bilo kakva spora koji bi mogao prosteći iz određenog pravnog odnosa. Stranke se mogu obvezati na tu nadležnost u pisanom obliku, usmeno, pisanom potvrdom, u obliku koji je u skladu s poslovnim praksama među strankama ili među strankama koje se bave međunarodnom trgovinom, u obliku koji je u skladu s trgovinskim praksama koje su poznate ili bi trebale biti poznate strankama i koje su općenito poznate i redovito ih u određenom području primjenjuju stranke koje sklapaju ugovor koji sadržava takvu odredbu o sudskoj nadležnosti. Stranke ne mogu odrediti sudsku nadležnost u predmetima u kojima je zakonodavstvom utvrđena isključiva nadležnost određenog suda. Osim ako je zakonodavstvom propisano drukčije ili se stranke usuglase drukčije, određeni sud ima isključivu nadležnost. Odredba o sudskoj nadležnosti primjenjuje se i na pravne sljednike. Ako je sudska nadležnost određena kao dio općih uvjeta ugovora, sud koji je određen kao nadležan može, na zahtjev tuženika koji je podnesen najkasnije na prvoj raspravi u predmetu, uputiti stvar na provođenje rasprave i donošenje presude sudu koji je nadležan na temelju osnovnih pravila zakonodavstva.

Stranke u imovinskim predmetima za rješavanje njihova trenutačnog spora ili bilo kakva spora koji bi mogao prosteći iz određenog pravnog odnosa ne mogu odrediti sudsku nadležnost Regionalnog suda glavnog grada Budimpešte i Regionalnog suda okolice Budimpešte u stvarima koje su u nadležnosti regionalnih sudova te Središnjeg okružnog suda u Pešti u stvarima koje su u nadležnosti okružnih sudova.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Upravni i radni sudovi jedini su specijalizirani sudovi koji djeluju u Mađarskoj. Primjerice, u radnim postupcima isključivu nadležnost ima upravni i radni sud koji je nadležan na području gdje se nalazi sjedište poslodavca ili podružnica poslodavca ili gdje zaposlenik obavlja ili je obavljao posao na temelju svojeg ugovora o radu.

U slučaju upravnih predmeta, osim ako je utvrđena isključiva nadležnost drugog suda ili su zakonodavstvom utvrđene druge odredbe, sudska nadležnost utvrđuje se na temelju sjedišta upravnog tijela koje je odlučivalo u prvom stupnju. Ako nadležnost upravnog suda koje je odlučivalo u prvom stupnju obuhvaća nekoliko županija (uključujući glavni grad), sudska nadležnost utvrdit će se, uz određene iznimke, na temelju mjesta boravišta tužitelja u Mađarskoj ili, ako ono ne postoji, mjesta boravka tužitelja, dok će u slučaju pravnih osoba i tijela koja nisu registrirana kao pravna osoba nadležni sud biti sud koji je nadležan na području gdje se nalazi mađarsko sjedište organizacije. Ako se upravno rješenje za koje je zatraženo preispitivanje odnosi na pravo ili obvezu ili na odnos u vezi s nekretninom, tužba se mora podnijeti na sudu koji je nadležan u mjestu gdje se nekretnina nalazi. Ako upravno rješenje koje će biti predmet preispitivanja podliježe obavijesti ili dozvoli ili se odnosi na aktivnosti povezane s takvom obavijesti ili dozvolom, nadležni sud bit će sud koji je nadležan u mjestu gdje se aktivnost obavlja ili će se obavljati. Ako upravno tijelo koje je odlučivalo u prvom stupnju ima nadležnost diljem zemlje, uz određene iznimke, isključivu nadležnost ima Upravni i radni sud u Budimpešti.

Posljednji put ažurirano: 10/11/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.